

Taife taife yaratıldık

Önemli gördüğüm bir mevzûya değinmek istiyorum. Bu asrın insanların önemli hastalıklarından bir tanesi de, bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmalarıdır.

Toptancılık yapmak, ötekileştirmek ve reddetmek de diğer hastalıklar olarak sayılabilir. Birbirini anlamayan ve dinlemeyen ya da anlamak ve dinlemekte zorlanan, taassûbi davranışlar sergilemek de, önemli görülen problem davranışlar olarak önümüzde duruyor.

Yüce Allah yaratmış olduğu insanların bütün özelliklerini bildiğinden onların istikamette gitmeleri için kullanma kılavuzu olarak kitap ve o kitapları anlatan ve yaşayan peygamberler göndermiştir. Hatta her asırda müceddidlerle de dîni takviye ve tecdîd ettirmiştir. Bizlere düşen ise Kur'ân'ı ve Sünnet-i Resûlullah'ı (asm) asrımızın idrâkine ve anlayışına uygun tecdîdi ile okuyarak anlamaya çalışmak ve en önemlisi de hayatımıza tatbik etmektir.

Yüce Rabbimiz Kelâm-ı Ezelisinde "And olsun ki, Biz insanı en güzel bir şekilde yarattık. Sonra da onu en aşağı seviyeye indirdik—ancak îmân eden ve güzel işler yapanlar müstesna." 1 buyurmaktadır. Demek ki insanın en güzel şekilde yaratılması Allah'ın mukadderatı ve takdîridir. İnsanın hayvandan daha aşağılara düşmesi ise kendi yanlış tercihi ve seçimidir. Ancak îmân edip, güzel işler yapmak ise Rabbimizin biz kullarına ihsânı ve yardımudur.

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de "Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık; sonra da, birbirinizi tanıyasınız diye milletlere ve kabîlelere ayırdık." 2 şeklindeki âyeti ile bizlere çok önemli dersler vermektedir. Yani, "Sizi tâife tâife, millet millet, kabîle kabîle yaratmışım, tâ birbirinizi tanımalısınız ve birbirinizdeki hayat-ı içtimâîyeye ve toplum hayatına ait münâsebetlerinizi bilesiniz, birbirinize muâvenet ve yardım edesiniz. Yoksa, sizi kabîle kabîle yaptım ki, yekdiğerinize karşı inkârla yabânî bakasınız, husûmet ve adâvet (düşmanlık) edesiniz değildir." 3

Efendimiz (asm) bir hadîs-i şerîfinde de; "İslâm dini kendinden önceki bâtil olan fiil, hareket, âdet ve inanışları keser, kaldırır." 4 buyurmuştur. Bu noktalardan bakarsak İslâm dini ırkçılık ve unsûriyetçilik fikirlerini reddetmiştir. Yine bir

âyet-i kerimede yüce Allah; “Kâfirler, kalblerine cahiliyet taassûbundan ibâret olan o gayreti yerleştirdiklerinde, Allah, Resûlünün ve mü’minlerin üzerine sükûnet ve emniyetini indirdi ve onlara takvâda ve sözlerine bağlılıkta sebat verdi. Zaten onlar buna lâyük ve ehil kimselerdi. Allah ise herşeyi hakkıyla bilir.” 5 demektir.

Hem Allah birçok âyette “Akıl etmiyorlar mı? Tefekkür etmiyorlar mı? İyice düşünmüyorlar mı?” diye beyanlarda bulunur. Bu cihetten bizleri düşünmeye, tefekkür etmeye ve akletmeye sevk eder. Cehâletten de bu cihetle kurtulabileceğimiz gösterilir.

Asrımızın Kur’ân tefsîri olan Risâle-i Nûr Külliyyatı’nda da konumuzla ilgili îzâhlar vardır ve önemli bir âyetin tefsiri yapılmaktadır. Şöyle ki: “‘Birisinin hatâsıyla, başkası veya akrabası hatakâr olmaz, cezaya müstehak olmaz.’ 6 olan düstur-u irâde-i İlâhiyeye karşı, bu zamanda ‘insan ise, şüphesiz ki, çok zâlim ve çok nankördür.’ 7 sırrıyla şedit (şiddetli) bir zulümle mukabele eder. Tarafgirlik hissiyle, bir câninin hatâsıyla, değil yalnız akrabasına, belki taraftarlarına dahi adâvet (düşmanlık) eder. Elinden gelse zulmeder. Elinde hüküm varsa, bir adamın hatâsıyla bir köye bomba atar. Hâlbuki bir ma’sûmun hakkı, yüz cânî için feda edilmez; onların yüzünden ona zulmedilmez. Şimdiki vaziyet, yüz ma’sûmu birkaç cânî için zararlara sokar. Meselâ, hatâlî bir adama müteallik, bîçare (çaresiz) ihtiyâr vâlîde ve pederi ve ma’sûm çoluk çocukları ezmek, perişan etmek, tarafgirâne adâvet (düşmanlık) etmek, şefkatin esasına zıttır.” 8 denilmektedir.

Bir başka yerde de “‘Hiçbir günahkâr başkasının günahını yüklenmez.’ 9 nass-ı kat’îsiyle, ‘Birisinin hatâsıyla başkası mes’ûl olamaz.’ Kardeşi de olsa, aşireti ve tâifesi de olsa, partisi de olsa, o cinayete şerik (ortak) sayılmaz. Olsa olsa, o cinayete bir nevî tarafgirlikle yalnız mânevî günahkâr olup âhirette mes’ul olur; dünyada değil.” 10 tesbitleri yapılmıştır. Bu kadar açık ve net îzâhlara rağmen yapılan yorumlar ve zulümler haddi aşmış durumdadır.

Netice-i kelâm:

Bizler insanı yaratılışından dolayı öteleyemeyiz. Hele hele bir masûmun hakkını bütün insanlığa feda edemeyiz. Çünkü “‘Kim bir cana kıymamış veya yeryüzünde fesat çıkarmamış birisini öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir.’ 11 âyetinin mânâ-ı îşârîsiyle, bir masûmun hakkı, bütün halk için dahi iptal edilmez. Bir fert dahi, umûmun selâmeti için feda edilmez. Cenâb-ı Hakk’ın nazar-ı merhametinde hak haktır, küçüğüne büyüğüne bakılmaz. Küçük, büyük için iptal edilmez. Bir cemaatin selâmeti için, bir ferdin rızası bulunmadan, hayatı ve hakkı feda edilmez. Hamiyet namına, rızasıyla olsa, o başka meseledir. Adalet-i izâfiye ise, küllün selâmeti için cüz’ü feda eder. Cemaat için, ferdin hakkını nazara almaz. Ehvenüşşer diye bir nevi adalet-i izafiyeyi yapmaya çalışır. Fakat adalet-i mahzâ kabil-i tatbik ise, adalet-i izafiyeye gidilmez. Gidilse zulümdür.” 12

İslâm, Câhiliyetten kalma ırkçılık ve kabileciliği ortadan kaldırmıştır. Müslüman olduktan sonra, Habeşli bir köle ile Kureyşli bir efendi arasında hiçbir fark yoktur. Öyleyse toptancılık yapamayız. Masuma zarar verecek davranışlardan hem kaçınmalıyız, hem de onlara yapılan zulümlere ortak olabilecek haletten titremeliyiz. Çünkü “Zulmedenlere en küçük bir meyil göstermeyin; yoksa Cehennem ateşi size de dokunur.” 13 âyetindeki tehdîd bize de dokunabilir. İnsanı, öncelikle insan olmak cihetiyle ve insanlık ortak paydasında buluşmak niyetiyle öncelemeliyiz. Bir şartla ki zâlim olmayacak ve mazlûma zulmetmeyecek ve de fesad çıkarmayacak.

Dipnotlar:

- 1- Tîn Sûresi; 4, 5.
- 2- Hucurat Sûresi, 49:13.
- 3- Mektubat, 2005, s: 538.
- 4- Buharî, Ahkâm:4, İmâra: 36, 37.
- 5- Fetih Sûresi, 48:26.
- 6- Fâtır Sûresi, 35:18.
- 7- İbrahim Sûresi, 14:34.
- 8- Emirdağ Lâhikası, 2006, s: 83.
- 9- En’âm Sûresi, 6:164; İsrâ Sûresi, 17:15; Fâtır Sûresi, 35:18; Zümer Sûresi, 39:7.
- 10- Emirdağ Lâhikası, 2006, s: 623.
- 11- Mâide Sûresi, 5:32.
- 12- Mektubat, 2005, s: 89.
- 13- Hûd Sûresi, 11:113.